

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel met beperkte geldigheidsduur voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
30 april 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatiebesluit	
(003418)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau voor het reguliere
4	traject en het traject voor werkstudenten als voldoende.

De opleiding streeft ernaar startbekwame kleuteronderwijzers te vormen die uitgaan van ervaringsgericht onderwijs, diversiteit omarmen, inzetten op de eigen talentontwikkeling en die van kleuters, gericht zijn op samenwerking en die zich bewust zijn van hun professionele identiteit. De commissie is van mening dat de opleidingsspecifieke leerresultaten aansluiten bij het niveau en de oriëntatie binnen het gevalideerde leerresultatenkader. De commissie is erg tevreden dat door de internationale competenties aandacht wordt besteed aan het functioneren in een internationale context. De opleiding heeft een visie op kleuteronderwijs uitgewerkt waarbij vijf ankerpunten centraal staan. De commissie vindt de vijf ankerpunten sterk en toekomstgericht.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het beoogd onderwijsproces voor het reguliere traject en het traject voor werkstudenten als voldoende.

Binnen het traject voor werkstudenten worden de verschillende inhouden aangeboden als enkelvoudige opleidingsonderdelen, zoals Beeld, Muziek, Taal, Wiskundige initiatie, Kleuterdidactiek Spel en Ervaringsgericht onderwijs,... Bij de starters zonder pedagogisch diploma komen ook de opleidingsonderdelen Ontwikkelingspsychologie, Pedagogie, Kleuterdidactiek, Taalvaardigheid en Project Expressie aan bod.

Het reguliere programma bevat vakoverschrijdende modules waarbinnen de opleidingsonderdelen deelaspecten aanbieden. In grote lijnen kunnen volgende onderdelen per modeldeeltraject worden onderscheiden: de modules, de pedagogische lijnen, de vaardigheidsroute en de praktijklijn. Het programma integreert inhouden volgens thema's die ook herkenbaar zijn in de kleuterschool. Via een groot aanbod van keuzemogelijkheden kunnen de studenten hun

Pagina 2 van 9 talenten inzetten of ontdekken en nieuwe inzichten krijgen. Het nieuwe curriculum waarvan de implementatie is gepland vanaf academiejaar 2014-2015 is niet langer integratief opgebouwd, maar kent een vakgerichte opdeling. Hiermee probeert de opleiding tegemoet te komen aan de toenemende flexibilisering.

Het luik onderzoek is momenteel nog onvoldoende ontwikkeld en is onderbelicht in het programma van het reguliere traject. De opleiding is er zich van bewust en wil hierin investeren en meer evolueren naar reflectief en onderzoekgericht, zijnde evidence based, opleiden. De bachelorproef is binnen het huidige curriculum altijd het resultaat van een praktijkgericht onderzoek en kan verschillende vormen aannemen. Bij het uitwerken van hun eindwerken kunnen studenten terugvallen op de bachelorproefgids en worden ze ondersteund door een bachelorproefbegeleider.

De opleiding kiest ervoor de studenten uit het traject voor werkstudenten geen bachelorproef te laten maken omdat zij deze onderzoekscompetenties al in een eerdere leiding hebben verworven. Vaak gaat het echter om studenten die vanuit een heel ander vakgebied komen, waardoor het al enkele jaren geleden is dat ze een bachelorproef hebben gemaakt. De commissie acht het gebrek aan aandacht voor onderzoeksvaardigheden en de automatische vrijstelling die wordt verleend niet gerechtvaardigd in het traject voor werkstudenten. Ze vindt dat door deze keuze de aandacht voor onderzoeksvaardigheden te beperkt is en dat het programma daardoor onvoldoende waarborgen biedt om de doelstellingen op dit vlak te realiseren.

De commissie is van mening dat de opbouw van de stages goed in elkaar zit. De opleiding heeft aandacht voor een goede stagebegeleiding waarbij mentoren, leertrajectbegeleiders en ook mentorcoaches zijn betrokken. Het concept en de uitwerking van partners in opleiding en POLS (Professioneel Ontwikkelen Leerschool) in het kader van praktijkbegeleiding, worden door de commissie sterk gewaardeerd. Een dergelijk partnership zorgt voor een leergemeenschap waarin de opleiding en de school in dialoog gaan in functie van een kwalitatieve ontwikkeling van beide.

De internationale samenwerking is goed ontwikkeld. Sinds 2011-2012 krijgen de lectoren de opdracht 10% van het curriculum internationaal te markeren. Op deze manier wordt Internationalisation@home door de opleiding structureel opgenomen in het opleidingsprogramma. Studenten zijn vertrouwd met de ervaringsgerichte aanpak die de opleiding beklemtoont en weten hoe ze deze moeten toepassen. Ze krijgen ook handvatten aangereikt hoe om te gaan met stagescholen die deze visie niet ondersteunen. Het cursusmateriaal is verzorgd en het sjabloon zorgt voor herkenbaarheid. Inhoudelijk zijn de cursussen toereikend en ook de studenten zijn tevreden met het materiaal.

De hogeschool start binnenkort met een nieuwbouw waarin ook de lerarenopleiding zal huizen. De huidige campus is gedateerd, maar de materiële voorzieningen voldoen. De campus beschikt verder ook over een goed uitgebouwd leercentrum.

Vanuit een waarderende visie hebben de docenten oog voor een persoonlijke benadering van de studenten dat ook door de studenten wordt geapprecieerd. Daarnaast kunnen zij kunnen terecht bij een ombudspersoon.

In 2007-2008 is de opleiding gestart met het project 'Onderwijs op maat' waardoor de opleiding tracht in te spelen op de diversiteit van de instroom en de studievoortgang

Pagina 3 van 9 probeert te stimuleren. Hoewel de commissie zich achter dit project schaaft, vindt ze dat het concept nog verder moet worden uitgewerkt om studenten echt op maat te kunnen bedienen. Dat de opleiding experimenteert met een uitdagende leerroute op maat van de sterke studenten, vindt de commissie positief.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd niveau van het reguliere traject voldoende en van het verkorte traject als onvoldoende.

Globaal genomen wordt er in het reguliere traject voldoende breed geëvalueerd met voldoende evaluatiekansen om de competenties te kunnen aantonen. Voor de verschillende schriftelijke en mondelinge examens zijn verbeter sleutels aanwezig. De toetsing gebeurt op het eind van elk kwartaal wat zowel door de studenten als door de docenten als positief wordt ervaren. De studenten geven wel aan naast de behaalde score ook graag meer feedback op aangeleverde werkstukken te wensen. De commissie meent dat de opleiding haar doelstellingen in voldoende mate realiseert voor het reguliere traject.

De commissie constateert dat borging en objectieve vaststelling van de beoogde leerresultaten in het traject voor werkstudenten niet altijd aanwezig zijn. De aangeboden assessments van het traject voor werkstudenten zijn van een te laag niveau, met uitzondering voor godsdienst. De opleiding koos er bewust voor geen bachelorproef in te voeren in het traject voor werkstudenten voor wie al een bachelor- of masterdiploma heeft, maar de visitatiecommissie oordeelt dat het kritisch evalueren en combineren van kennis binnen onverwachte contexten met verwijzing naar onderzoeksgegevens daardoor niet aantoonbaar is. Op basis van de gesprekken met alle betrokkenen en na het inkijken van de toets- en evaluatieopgaven oordeelt de commissie dat het traject voor werkstudenten er niet in slaagt aan te tonen dat niveau 6 in de volle breedte wordt getoetst.

De opleiding levert goede en sterke kleuteronderwijzers af. De stagescholen zijn erg tevreden over de studenten en beschouwen de afgestudeerden als welkome personeelsleden. De afgestudeerden voelen zich klaar om in de arbeidsmarkt te stappen.

De commissie vindt de rendementscijfers van de reguliere opleiding aanvaardbaar en apprecieert dat de opleiding verder wil inzetten op "Onderwijs op Maat". *Het doorstroomrendement voor het traject voor werkstudenten daarentegen ligt laag vooral gezien de korte duur van de opleiding. Gezien het traject voor werkstudenten nog maar aan de tweede generatie toe is, moeten deze gegevens omzichtig worden behandeld. Er is meer tijd en vooral een grondigere analyse nodig van de uitval en tegelijk van het doorstroomrendement.*

De visitatiecommissie is van oordeel dat het gerealiseerd niveau van het regulier traject voldoet. In het reguliere traject wordt voldoende breed geëvalueerd met voldoende evaluatiekansen om de competenties te kunnen aantonen. De visitatiecommissie is van oordeel dat het gerealiseerd niveau voor het traject voor werkstudenten niet voldoet. De commissie constateert dat borging en objectieve vaststelling van de beoogde leerresultaten in het traject voor werkstudenten niet altijd aanwezig zijn. Daarnaast zijn de aangeboden assessments van een te laag niveau.

Het reguliere traject voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Het eindoordeel van de visitatiecommissie voor het reguliere traject van de opleiding is voldoende. Het traject voor werkstudenten, een opleidingsvariant van de opleiding, voldoet aan twee van de drie generieke kwaliteitswaarborgen. Het eindoordeel van de visitatiecommissie voor het traject werkstudenten is onvoldoende. De commissie beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel (regulier traject en traject voor werkstudenten) als voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Herstelplan

Het 'Reglement tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie, instellingsreview en toets nieuwe opleiding' (13 mei 2013) van de NVAO stelt dat "Een accreditatieaanvraag die gestoeld is op een visitatierapport dat aangeeft dat de opleiding op één of meerdere opleidingsvarianten slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen, is voorzien van een herstelplan dat betrekking heeft op de als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborgen voor de betrokken opleiding(svariant)en." (Art. 28.§1)

De NVAO heeft vastgesteld dat de opleiding aan haar accreditatieaanvraag een herstelplan heeft toegevoegd. In het herstelplan staan twee belangrijke pijlers voor verbetering beschreven:

- het realiseren en aantonen van het vooropgestelde niveau 6 voor alle domeinspecifieke leerresultaten;
- de kwaliteitsgarantie van het toetsen op vlak van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie.

Een aantal acties richten zich op het ontwikkelen van kwalitatieve toetsen die het mogelijk maken om studenten te evalueren (en te begeleiden) naar de mate waarin de DLR's beheerst worden op niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Het mogelijk toekennen van een grotere plaats voor de onderzoekspraktijk in het curriculum. En tenslotte richten een aantal acties zich op het vernieuwen van het stageconcept in samenwerking met het werkveld. Voor de huidige studenten krijgt het opleidingsonderdeel 'onderzoeksvaardigheden' vanaf het academiejaar 2014-2015 een vaste plaats in het curriculum. Daarnaast is de leerlijn 'leertrajectbegeleiding' vanaf 2014-2015 aangepast.

Conform het reglement bestuursbeginselen (Art.28.§1.) heeft de NVAO het herstelplan voorgelegd aan drie leden van de commissie, zijnde: dhr. A. De Meyer, de heer Van de Meent, vakdeskundige en de heer Heylen.

Op 12 januari heeft de commissie haar oordeel over het herstelplan (bijlage 5) gegeven. De commissie concludeert samenvattend dat het herstelplan afdoende is: Het herstelplan sluit aan bij de vragen en aanbevelingen van de visitatiecommissie. Dit herstelplan is het resultaat van een brede consultatie van alle actoren. Hoewel alle tekorten en aanbevelingen gesignaleerd worden in het herstelplan is het niet altijd duidelijk welke indicatoren zullen worden gebruikt om na te gaan of de objectieven gerealiseerd worden. De commissie acht de tijdsplanning voor het hele evaluatieplan realistisch.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Pagina 5 van 9 De NVAO stelt vast dat het herstelplan gemotiveerd en op navolgbare wijze door de commissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO volgt het eindoordeel van de visitatiecommissie: voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

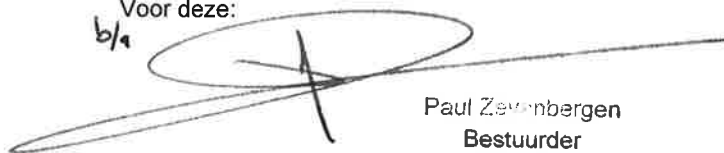
Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie met beperkte geldigheidsduur te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende met beperkte geldigheidsduur. De NVAO kent een accreditatie toe voor een periode van drie jaar.

De accreditatie met beperkte geldigheidsduur geldt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018.

Den Haag, 30 april 2015

De NVAO
Voor deze:

b/a

Paul Zeynbergen
Bestuurder

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 24 maart 2015 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp accreditatiebesluit. Dit heeft geleid tot aanpassingen in het besluit.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg Regulier traject	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Generieke kwaliteitswaarborg Traject voor werkstudenten	Oordeel
4. Beoogd eindniveau	Voldoende
5. Onderwijsproces	Voldoende
6. Gerealiseerd eindniveau	Onvoldoende
Eindoordeel opleiding	Voldoende met beperkte geldigheidsduur

Naam instelling	Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen
Adres instelling	mw Veerle Hendrickx, algemeen directeur Brusselstraat 45 B-2018 ANTWERPEN België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	associatie van Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA)
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs
Niveau een oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academiejaar(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2014-2015
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Educatie

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs begeleidt kleuters in complexe school- en klascontexten bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Rekening houdend met de beginsituatie van de klasgroep en de belevingswereld van de individuele kleuter zorgt hij voor gepaste begeleiding, formuleert hij algemene en concrete doelen, selecteert hij passende leerinhouden en leerervaringen, aangepaste ontwikkelingsmaterialen, werk- en groepeeringsvormen. Hij functioneert autonoom en gebruikt hiervoor het Standaardnederlands.
2. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een aangenaam en uitdagend speel-, leer- en leefklimaat in de klas en op school, met oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het fysieke welzijn van de klasgroep en de individuele kleuter. Hij hanteert een zorgbrede aanpak en speelt positief in op de sociale, culturele en talige diversiteit binnen de klasgroep. Hij bevordert emancipatie, individuele ontplooiing en maatschappelijke participatie.
3. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs heeft een grondig inzicht in de brede ontwikkeling van de kleuter en beheerst de basiskennis - waaronder ten minste de ontwikkelingsdoelen - m.b.t. inhouden en vaardigheden uit de leergebieden Nederlands, wiskundige initiatie, wereldoriëntatie, muzische vorming en lichamelijke opvoeding, en leergebiedoverschrijdende thema's. Hij hanteert een geïntegreerde en mediawijze aanpak en volgt recente ontwikkelingen kritisch op.
4. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een veilige, werkbare en stimulerende speel-, leer- en leefomgeving. Hij zorgt voor een doel- en kindgerichte planning. Hij gaat correct om met administratieve taken.
5. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs communiceert discreet en in het Standaardnederlands of indien nodig een ander passend register met ouders/verzorgers over de kleuter, de school, opvoeding en onderwijs. Hij betreft ouders/verzorgers bij het klas- en schoolgebeuren.
7. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs werkt teamgericht en neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het schoolbeleid.
8. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs neemt deel aan het maatschappelijke debat over onderwijskundige thema's en over het beroep van de leraar en zijn plaats in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs denkt kritisch en met een open geest na over ontwikkelingen op het sociaal-politieke, sociaaleconomische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke terrein.

Voorzitter:

- Armand De Meyer, adviseur en adviseur-diensthoud van de Stedelijke Pedagogische Begeleidingsdienst van de Stad Gent – Stad Gent, departement Onderwijs en Opvoeding;

Leden:

- Kees van de Meent, gewezen pedagoog LOI Hogeschool, extern beoordelaar en onafhankelijk adviseur (domeindeskundige);
- Brigitte Wolff, directeur Freinetscholen De Sterre-Spits, Het Eiland en De Boekenmolen (domeindeskundige);
- Ludo Heylen, directeur, Centrum Ervaringsgericht Onderwijs (onderwijsdeskundige);
- Lynn Dekeyser, studente Kleuteronderwijs aan de Katholieke Hogeschool Limburg (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Anne-Sophie Seghers, secretaris.